

OSVČ v nemocenském pojištění

Sociální zabezpečení osob samostatně výdělečně činných – seminář 3

JUDr. Jakub Halíř

Definice důchodové a nemocenské pojištění

Zákon o **důchodovém pojištění** definuje výdělečnou činnost, a kdo ji vykonává je OSVČ

*Za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která **ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a***

*a) **vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo***

*b) **spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti***

Zákon o **nemocenském pojištění** rozumí OSVČ fyzická osoba považovanou za OSVČ pro účely důchodového pojištění

Výkonem SVČ podle zákona o DP

- a) **podnikání v zemědělství**, je-li fyzická osoba provozující zemědělskou výrobu evidována podle zvláštního zákona,
- b) **provozování živnosti** na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona,
- c) **činnost společníka veřejné obchodní společnosti** nebo **komplementáře komanditní společnosti** vykonávaná pro tuto společnost,
- d) **výkon umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti** na základě autorskoprávních vztahů, s výjimkou činnosti, z níž příjmy jsou podle zvláštního právního předpisu samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně,
- e) výkon **jiné činnosti konané výdělečně** na základě oprávnění podle zvláštních předpisů, která není uvedena v písmenech a) až d), a výkon činnosti **příkazníka konané na základě příkazní smlouvy** uzavřené podle občanského zákoníku; ... Za výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů se **vždy považuje činnost znalců, tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů, zprostředkovatelů kolektivních a hromadných smluv** podle autorského zákona, **rozhodce** podle zvláštních právních předpisů a **insolvenčního správce**, popřípadě dalšího správce,
- f) výkon činností neuvedených v písmenech a) až e) a vykonávaných **vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu**; za výkon těchto činností se však nepovažuje pronájem nemovitostí (jejich částí) a movitých věcí, ...

Nemocenské pojištění OSVČ

- účast na nemocenském pojištění je pro OSVČ fakultativní
- podmínky § 11 ZNP
 - výkon SVČ
 - přihláška
- účast vzniká dnem, který uvedla v přihlášce k účasti na pojištění, nejdříve však dnem, ve kterém byla přihláška podána. **Proč?**
- Jestliže OSVČ vykonává souběžně několik SVČ, je z nich pojištěna jen jednou.
- Pro OSVČ je místně příslušná OSSZ podle jeho trvalého pobytu. Tato OSSZ i vyplácí dávky

Evidenční štítek

Přihláška k dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ

Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Razítko OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Variabilní symbol nemocenského pojištění
- vyplní OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

A. Základní identifikace

Příjmení	Jméno	Rodné příjmení	Rodné číslo
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Titul	Datum narození		
<input type="text"/>	<input type="text"/>		

B. Přihláška k účasti na nemocenském pojištění (NP)

K účasti na pojištění se přihlašuji od	<input type="text"/>	Název zdravotní pojišťovny	<input type="text"/>
Datum zahájení (opětovného zahájení) SVČ	<input type="text"/>		

C. Úhrada pojistného

Požaduji zaslání poštovních poukázek pro placení pojistného¹⁾ ano ne

D. Údaje o nemocenském pojištění

Název předchozího orgánu, který prováděl NP, pokud jím nebyla ČSSZ	Název orgánu, který v současnosti provádí NP, pokud jím není ČSSZ			
<input type="text"/>	<input type="text"/>			
Předchozí doba účasti na nemocenském pojištění v cizině od	<input type="text"/>	do	<input type="text"/>	
Cizozemský nositel nemocenského pojištění				
Název	Cizozemské číslo pojištění			
<input type="text"/>	<input type="text"/>			
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ	Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Prohlašuji, že uvedené údaje jsou pravdivé.

Zánik nemocenského pojištění OSVČ

- a) dnem **uvedeným v odhlášce** z pojištění
- b) dnem **skončení SVČ**,
- c) dnem **zániku oprávnění** vykonávat SVČ,
- d) dnem, od kterého byl **pozastaven výkon SVČ**,
- e) prvním dnem kalendářního měsíce, za který **nebylo** ve stanovené lhůtě **zaplaceno pojistné**, nebo sice bylo zaplaceno v této lhůtě, avšak v nižší částce, než mělo být zaplaceno, nebo
- f) dnem **nástupu výkonu trestu odnětí svobody** nebo zabezpečovací detence.

Evidenční štítek

Odhláška z nemocenského pojištění

Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Razítko OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Variabilní symbol nemocenského pojištění
- vyplní OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

A. Základní identifikace

Příjmení

Jméno

Titul

Datum narození

Rodné číslo

B. Z nemocenského pojištění se odhlašuji dnem

C. Datum vyplnění a podpis

.....
Datum, podpis

ONPO10 v1.06

Dávky

- OSVČ má nárok na:
 - nemocenské**
 - peněžitou pomoc v mateřství**
 - dávka otcovské poporodní péče ("otcovská")**
 - dlouhodobé ošetřovné**

ošetřovné

~~**vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství**~~

Nárok na dávku vzniká, jestliže podmínky pro vznik nároku na dávku byly splněny **v době pojištění** nebo **v ochranné lhůtě** (jen NEM a PPM).

Nemocenské

- Nárok vzniká tehdy, pokud dočasná pracovní neschopnost nebo nařízená karanténa **trvá déle než 14 kalendářních dní**.
- Pro nárok na nemocenské nesmí OSVČ osobně vykonávat SVČ.
- Prvních 14 dní nemá OSVČ nárok na žádné plnění X zaměstnanci mají náhradu mzdy nebo platu.
- „čekací doba“ = účast musí trvat **alespoň po dobu 3 měsíců bezprostředně předcházejících dni** vzniku dočasné pracovní neschopnosti nebo dni, od něhož je nařízena karanténa

eNeschopenka a OSVČ

- Pokud OSVČ onemocní a ošetřující lékař jí uzná dočasně práce neschopnou v období od 1. 1. 2020 nebo pozdějším datem, obdrží OSVČ pouze průkaz dočasně práce neschopného pojištěnce
- OSVČ nově nezasílá příslušné OSSZ žádost o nemocenské v podobě papírových tiskopisů, neboť ošetřující lékař zasílá tiskopisy k nemoci a žádost o dávku nemocenského elektronicky přímo ČSSZ
- OSVČ již o nemocenské nežádá, proces uplatnění dávek je zautomatizovaný a peníze budou zaslány stejným způsobem, jakým je placeno pojistné na NP.
- OSVČ je po ukončení DPN, povinna písemně oznámit den, ve kterém začala vykonávat samostatnou výdělečnou činnost.

Evidenční štítek

Hlášení zaměstnavatele / osoby dobrovolně nemocensky pojištěné při ukončení pracovní neschopnosti (§ 97 odst. 4 / § 103 odst. 1 písm. b) / zákona č. 187/2006 Sb.)

Hlášení zaměstnavatele Hlášení osoby dobrovolně nemocensky pojištěné

Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Číslo rozhodnutí o DPN

A. Identifikace pojištěnce

Příjmení Jméno Titul Datum narození Rodné číslo ¹⁾

B. Identifikace zaměstnavatele

Název

IČ VS

D. Hlášení osoby dobrovolně nemocensky pojištěné

Opětovně jsem začal vykonávat pojištěnou činnost dne

V době dočasné pracovní neschopnosti jsem vykonával pojištěnou činnost ve dnech:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

.....
Datum a podpis osoby dobrovolně nemocensky pojištěné

Příklad, kdy není nárok na dávku:

OSVČ dne 31. 12. 2019 ukončila svou SVČ a tím současně i účast na NP.

Dne 4. 2. 2020 oznámí znovuzahájení této činnosti od 1. 2. 2020 a zároveň s oznámením o zahájení činnosti se přihlásí k nemocenskému pojištění.

Dne 4. 2. 2020 vznikne u této OSVČ DPN. Nárok na výplatu nemocenského od 15. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti tato OSVČ nemá, protože není splněna podmínka trvání účasti na nemocenském pojištění po dobu nejméně tří kalendářních měsíců bezprostředně předcházejících vzniku nemoci. Nárok na dávku by byl přiznán, kdyby pracovní neschopnost vznikla dne 4. 5. 2020 nebo později.

Pokud však nemoc bude pokračovat od 4. 2. 2020 až do doby po 4. 5. 2020, nárok na dávku od 5. 5. 2020 opět nevznikne. Jedná se o nemoc, která vznikla před uplynutím třech měsíců od vzniku účasti na pojištění, kdy nebyla splněna podmínka 3 měsíců účasti na nemocenském pojištění.

Peněžítá pomoc v mateřství

- Vedle podmínek nároku ostatních pojištěnců musí OSVČ splnit tyto:
 - **druhá čekací doba** – OSVČ musí být vedle 270 dní účasti na NP v posledních dvou letech přede dnem nástupu na PPM dále účastna dobrovolného NP OSVČ po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem nástupu na PPM
- Pokud není splněna podmínka 270 dnů pojištění, případně podmínka 180 dnů z pojištění OSVČ, náleží pojištěnce, která by jinak měla nárok na PPM z titulu porodu dítěte, nemocenské.
- Pro nárok na PPM nesmí OSVČ osobně vykonávat SVČ.

Uplatnění žádostí o PPM

1. tiskopis „Žádost o peněžitou pomoc v mateřství“, vydá ošetřující lékař – gynekolog - potvrdí v části A tiskopisu předpokládaný den porodu
2. OSVČ vyplní požadované údaje v části B.
3. Originál tiskopisu předává OSVČ přímo příslušné OSSZ podáním nebo zasláním prostřednictvím poštovního doručovatele.

Elektronické podání žádosti o dávku není OSSZ akceptovatelné.

„Žádost o peněžitou pomoc v mateřství při převzetí dítěte do péče“ lze předat na OSSZ i elektronicky v uživatelsky čitelném formátu

Evidenční štítek

Žádost o peněžitou pomoc v mateřství při převzetí dítěte do péče

A. Základní identifikace

Příjmení	Jméno	Datum narození	Rodné číslo ¹⁾	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ	Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

B. Údaje o zaměstnavateli

Název zaměstnavatele				
<input type="text"/>				
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ	Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Naposledy jsem vykonával(a) zaměstnání dne	<input type="text"/>			
Naposledy jsem osobně vykonával(a) samostatnou výdělečnou činnost dne	<input type="text"/>			

Otcovská a dlouhodobé ošetřovné

- I u těchto dávek je „čekací doba“ 3 měsíce
 - účast na NP alespoň po dobu tří měsíců bezprostředně předcházejících dni nástupu na otcovskou nebo dlouhodobé ošetřovné
- Nárok na dávku nemá OSVČ pokud osobně vykonává SVČ.

Uplatnění žádosti o dávku

- Žádost se uplatňuje na předepsaném tiskopisu přímo příslušné OSSZ. Tuto žádost lze zaslat i elektronicky v uživatelsky čitelném formátu

Pojistné

- Výši si stanoví OSVČ relativně samostatně
- Minimum 2x více než je rozhodná částka účasti pro zaměstnance
→ minimální VZ = 6 000 Kč → z toho 2,1 % pojistné = 126 Kč
- Maximální VZ nemůže být vyšší, než částka rovnající se průměru, který z určeného VZ na naposledy podaném přehledu o příjmech a výdajích, připadá na jeden kalendářní měsíc výkonu činnosti

Nelze-li určit takto maximální VZ rovná se polovině průměrné mzdy platné pro daný kalendářní rok → 17 418 Kč → z toho 2,1 % pojistné = 366 Kč

splatnost pojistného na NP je **od prvního do posledního dne** kalendářního měsíce, za který se pojistné platí.

Pokud je OSVČ po celý měsíc v DPN, tak pojistné neplatí.

17 Variabilní symbol pro platby pojistného na nemocenské pojištění OSVC je rodné číslo.

Příklad minimální VZ

OSVČ pojištěna **od 1. 1.**, minimální VZ **6 000 Kč**

DPN vznik 15. 6. → 5 měsíců (leden, únor, březen, duben, květen)

$5 \times 6\,000 \text{ Kč} = 30\,000 \text{ Kč}$.

Od 1. 1. do 31. 5. je 151 kalendářních dní

→ denní VZ = $30\,000 / 151 = 199 \text{ Kč}$

1. redukční hranice 90 % z 199 Kč = 179 Kč

nemocenská 60 % = **108 Kč** ; 66 % = **119 Kč** ; 72 % = **129 Kč**

Diskuze

???

Kolik OSVČ si myslíte, že je dobrovolně nemocensky pojištěno?

MUNI
LAW

DĚKUJI ZA POZORNOST!